

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

64

Hely

Idő

"1923"

Személy

Szerző: .....

Cím: *Városgyilkos hibák*

Forrás: .....

Népszava

Br

1923. 3. 29.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfehérvári nyomdai

Városgyilkos hibák.

*

Azok a szenvedélyes összetűzések, amelyek a *vizhiánnyal*, a *lakáskérdéssel* és a *községi törvényjavaslat* kapcsolatban fenéig föl-kavarták a főváros mai rendszerének béka-nyálas állóvizét, a fölkavarás közben nap-fényre hoztak néhány olyan gyökeres hibát a főváros igazgatásában, amelyeknek földszinre-kerülését a főváros mai sáfarai mélyen fájlal-hatják. Lássuk először azt a mulasztást, ami a *vizhiány* révén derült ki.

A főváros költségvetésének előterjesztésekor büszkén verte mellé a tanács, mert nem volt deficit. Kiadás és bevétel egyensúlyozták egymást. Azt ellenben nem hirdették, hogy ez a költségvetési mérleg úgy állt elő, hogy a főváros a *legszükségesebb beruházásokat elmulasztotta*, az üzemek gépeinek és berendezésének karbantartását elhanyagolta, az itt-ott fenyegető hiányok, szakadások, törések, kopások ideiglenes foltozgatásával is megelégedett. A kiadások a párisi és londoni kéjtázásokra, Attila urunk-féle könyvek rögtöni bevásárlására, tizenegy évvel ezelőtt megírt, olyan kéziratok nyolc millióba kerülő kiadására kellett, amelyek szerzőjük (saját szavai szerint) már rég ki akart dobni. Templomtetőre, templomablakvédő drótháló javítására is kellett pénz — és nem jutott a vízvezetési csövek ellenőrzésére és megújítására. *Ezért nem volt a költségvetésben deficit, de azért is következett be a vizhiány és a vizhiánnyal a Budapestben még soha sem látott por, piszok, szemét és a tüdő- és gégebaj járványos tömegbetegsége.* Hogy nem a gáz- vagy villanyművek, hogy nem a fővárosi bérházak, hogy nem egyéb üzemek mondták föl elsőnek a szolgálatot, az csak véletlenség. Az elhanyagolás előbb-utóbb

nemesak a vizszolgáltatásban, hanem a többi fővárosi üzennél is megbosszulja magát. Ennyit jelent a mai rendszer deficitmentes gazdálkodása. Tüdőbajos, torokfájós, piszkos, vízhiányos, sötétutcás, pislogólampás, dülhőházs, tejhiányos, éjjel-nappal árdrágító gazdálkodás ez és már akkor inkább egészséges, tiszta, világos és olesó városi életet követelünk — deficitel. Ha élünk, a deficitel is megbirkózunk.

De el tudunk képzelni olyan gazdálkodást is, amely takarékoskodik, termel, beruház, épségben tart, élni hagyja a lakosságot és amellett deficitje sincs. *A lakáskérdés vitája mutatott rá a fővárosi gazdálkodás egy másik rákfenéjére, arra, hogy a mostani törvényhatósági bizottságban vannak pártok, vannak klikkek, vannak érdektársaságok, de a fogyasztóknak, a lakosságnak, az adózóknak megszervezést és önállóan érdekképviseletet nincs.* El lehetett mondani ebben a társaságban azt, hogy a lakáskérdésben is vannak fogyasztók és vannak termelők. Termelőkre mindig szükség van és a termelők itt a háziurak, akiknek az érdekeiket védeni kell. Hogy mit termelnek a háztulajdonosok, azt elfeledte érdekképviseletük megmondani. Hogy a háziurak új lakást építzettek ők nem termeltek, az még hagyján, hanem az sem vágta ott szemükbe senki, hogy 20 esztendő óta a saját házuk karbantartását, javítását, tisztítását, foltozgatását is — a lakókra a fogyasztókra hárították át ezek a saját szerzett „termelők”. Annvira neveltséges volt a háztulajdonosok előnékesének az érvelése, hogy a Háziurak Szövetségének egy másik, régebbi funkcionáriusa, Heltai Béla is kénytelen volt ellene és a lakás- és üzletfőszabadtás ellen beszélni. *A háziurak életbiztonsága érdekében nem szabad a jogos fölmondást megengedni,* mondta Heltai és az egész bizottság tapsolt neki.

Ime a mai rendszer demokráciája. Ime a

választólakosság érdekeinek védelme. A községek háztartásáról szóló törvényjavaslat ügye világított rá a főváros mai vezetőinek harmadik nagy, elvi jelentőségű hibájára. A kormány hónapokkal ezelőtt megbízott egy miniszteri tanácsost, hogy készítse el a városok háztartásának rendezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslat elkészült és természetesen egy kalap alá vonta a fővárost a kisebb vidéki városokkal. A kormány leküldte ezt a tervezetet a fővárosnak azzal, hogy bár a főváros helyzete és különleges viszonyai nem kezelhetők úgy, mint a vidéki városoké, az idő rövidségére való tekintettel átmenetileg kénytelenek megis a vidéki városokra szabott törvényjavaslatot a fővárosra is alkalmazni. Mióta működik ez a kormány? Mióta uralkodik ez a fővárosi rendszer? Miért volt rövid az idő? Miért nem készítettet a főváros épp külön a főváros viszonyaihoz illeszkedő javaslatot?

Egy ennyire a főváros életébe vágó intézkedés nem csak akkor lehet rövid az idő, ha a fővárosi urak annak idején nem érdeklődtek az iránt, hogy mi készül a pénzügyminiszteriumban, vagy tudták, de elfeledkeztek róla, vagy pedig — nem törődtek vele. Akár nemtörődömség, akár feledékenység volt — mind a kettő a hűtlen sáfarok erénye. A vizhiány a mai rendszer ostoba gazdálkodására, a lakáskérdés vitája a városatyák antiszociális és lakosságellenes gondolkodására, a városi törvényjavaslat pedig Wolffék nemtörődömségére vet vaskító világot. *Ostobaság, népellenség, hanyagság — ime a mai rendszer alapvető, városgyilkos hibái.*